

[Gillstrup]

det angår, har ministeren jo i hvert tilfælde i sit efter min mening ynkelige indlæg – jeg håber ikke, ministeren er så sart, at han finder, det er et kraftudtryk – i Berlingske Tidende indregnet det, som under alle omstændigheder ville falde væk som midlertidige stillinger. Derfor forskellen på de ca. 1.000.

Hvad angår problemerne med fru Pia Gjellerup med hensyn til, at Landskatteretten bare træffer en afgørelse af, om det er af principiel karakter, hvad der vil komme af genoptagelsesbegøring til Landsskatteretten om, at man af de og de grunde synes det ene eller det andet, hvor man blander sagens realitet ind, gælder det, at man jo kun kan finde frem til, om det er principielt, når man behandler sagens realitet, så der kommer en gevaldig sagsbehandling eventuelt gentaget mange gange, efter at Landsskatteretten har truffet sin afgørelse. Derfor siger jeg: Skal vi bruge et klagesystem, skal det være til at træffe realitetsafgørelser – ikke til at behandle processuelle spørgsmål.

Hvad angår skriftligt materiale, må man sondre mellem de sager, som vi har talt mest om i dag, nemlig hvor skatteyderen optræder på egen hånd, og hvor han er repræsenteret af en kyndig revisor eller anden skatterådgiver.

Hvis han er repræsenteret af en skriftklog, er det selvfølgelig med den sagsfremstilling ikke nok. Så går den skriftkloge hen til skatteforvaltningen og læser alle papirerne igennem og har det grundlag. Det er, hvis han ikke er repræsenteret af en skriftklog, at bondefangersynspunktet kommer ind i billedet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Forenkling af dispensationsbestemmelser m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 4/10 89).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 4-6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 3:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven og vurderingsloven. (Forenkling af lejeværdiregler).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 4/10 89).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 4:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning af pensionsordninger m.v. og lov om påligning af indkomst- og formueskat til staten. (Sociale fonde).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 4/10 89).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 5:

Forslag til lov om ændring af forskellige skatte- og afgiftslove m.v. (Eftergivelse og henstand).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 4/10 89).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Klaus Hækkerup (S):**

I sin skriftlige fremsættelse anfører skatteministeren, at de fire lovforslag, som vi nu behandler under dette punkt på dagsordenen, tilsammen udgør den første forenklingsspakke på skatteområdet.

Vi er fra Socialdemokratiets side – selvfølgelig, havde jeg nær sagt – enige i det ønskelige i en forenkling af skattelovgivningen. Og hvis forenklingen samtidig kan føre til en forøget retssikkerhed, er det selvfølgelig endnu bedre.

Men ingen af delene må efter vores opfattelse gå ud over, at der fortsat sker en rimelig og retfærdig fordeling af skattebyrden i det danske samfund. Og med en rimelig og retfærdig for-

[Klaus Hækkerup]

deling af skattebyrden mener jeg en fordeling, der af det brede flertal i befolkningen også opfattes som rimelig og retfærdig.

Det kan ikke være meningen at gennemføre en lovgivning, der, indhyllet i forenklingssløret og med fine ord som afbureaukratisering og forøgelse af retssikkerheden, gennemfører en omlægning, så skattebyrden overvælttes fra dem med de store indkomster til dem med de små indkomster. Retfærdigheden og rimeligheden i lovforslagene bliver et centralt spørgsmål for Socialdemokratiet ved den fortsatte behandling af forslagene her i Tinget.

Og så må man jo også spørge sig selv: Hvem er det egentlig, regeringen ønsker at lave forenkling for? En gennemlæsning af lovforslagene efterlader det indtryk, at sigtet mest af alt er de mindre erhvervsdrivende – og måske oven i købet dem, der uheldigvis er løbet ind i økonomiske problemer. Jeg tænker her f.eks. på forslagene om opretholdelse af henlæggelse til investeringsfond, når virksomheder afhændes, og såfremt der startes ny virksomhed inden for 1 år, og på de mange forslag om eftergivelse eller henstand med skattegæld, når der skal gennemføres en gældssanering af skatteyderen.

Det kan måske også nok være rimeligt at tage hensyn til denne gruppe af medborgere, men at tale om forenkling for den brede gruppe af lønmodtagere og af skatteydere ville nok være at bevæge sig lige lovlig langt ud. Den almindelige skatteyder vil kun i ganske uvæsentligt omfang blive berørt af forslagene, så vi mangler fortsat – det vil jeg godt understrege – en forenkling på skatteområdet for de danske skatteydere i bred almindelighed.

Jeg skal i den forbindelse selvfølgelig henvise til, at vi i vores plan »Gang i 90'erne« med en kraftig forhøjelse af bundfradragene lægger op til en langt mere retfærdig fordeling af skattebyrden end den, vi har i dag, og til en forenkling, der også vil kunne mærkes af ganske mange lønmodtagere.

Dertil kommer, at en del af det, der kaldes forenkling, er omlægning af administrativ praksis til lovtekst. Det vil sige, at de grundlag og de hensyn, der har været afgørende for den administrative praksis, nu normeres i loven.

Det, man så må spørge sig selv om, er, om en sådan normering af bestemmelserne nu også er hensigtsmæssig, dvs. bestemmelser, hvor der tidligere blev udøvet et skøn. Den skønsadgang

var jo netop sat ind, for at man kunne foretage en ganske nøje og fin afvejning af samtlige de omstændigheder, der forelå i sagen, for derefter at kunne afgøre, præcist hvordan en skatteyder skulle behandles og skulle behandles rimeligt.

Ved lovfæstelsen fjerner man nu adgangen til denne ganske fine afvejning og sætter i stedet nogle måske lidt firkantede regler ind, der skal anvendes uden hensyn til den virkelighed og de nuancer, der nu engang findes i virkeligheden, og som er det, der spiller afgørende ind for den enkelte skatteyder.

Det er derfor vigtigt for os, at vi under den fortsatte behandling af lovforslagene får oplyst, hvor mange af de ansøgninger, der nu foreslås lovhjemlet, der tidligere er imødekommet, og hvor mange der er afslået, samt får oplyst, om de nu foreslåede lovregler altid ville have været fyldestgørende for en forsvarlig stillingtagen til skatteyderens ansøgning.

Skatteministeren anfører også i sin skriftlige fremsættelse, at det i regeringens aftale med Kommunernes Landsforening indgår, at der gennem regelforenklingen skal ske besparelser på 2.000 årsværk, som det jo blev præciseret i den foregående debat, og derudover besparelser på 3.000 årsværk gennem strukturændringer.

Vi står altså her over for regeringens første forsøg på at leve op til sin del af aftalen – en del, som Socialdemokratiet hverken har lod eller del i. Og heldigvis for det, for man bør jo nok spørge sig selv, om de forslag, der indgår i de fire lovforslag, virkelig kan føre til besparelser på 80-90 årsværk i staten og kommunerne, eller om der snarere er tale om, at man har tilvejebragt disse besparelæsskøn ud fra en helt forenklet og forsimplet tilbageregning fra de mål, man ville nå, og så bare har vedtaget, at det giver de såmænd nok til sidst.

Vi er i Socialdemokratiet overordentlig skeptiske over for, om det virkelig er muligt med så begrænsede ændringer af de hidtil gældende regler at opnå så store besparelser, og det bliver overordentlig spændende at se reaktionen i kommunerne. For vi må ikke glemme, at én ting er, at Kommunernes Landsforening indgår en vejledende aftale med kommunerne. Kommunernes Landsforening kan ikke binde kommunerne til at gennemføre aftalen, og det er derfor ganske overordentlig spændende at se, om kommunerne nu også i praksis mener, at det

[Klaus Hækkerup]

giver de besparelser, som man så let og så flot kan nedfælde på papiret.

Selvfølgelig bliver det også spændende at vurdere udtalelserne fra de ansattes organisationer, selv om man nok vil skyde dem i skoene, at de har ganske andre motiver for at betvivle så store besparelser.

For at ingen skal være i tvivl, vil jeg gerne nævne, at vi også i Socialdemokratiet selvfølgelig er tilhængere af regelforenkling og administrative lettelser, også sådanne, der fører til en reduktion af det samlede antal af offentligt ansatte. Der skal bare være rimelighed og soberhed i den argumentation, man anvender for at nå frem til de pågældende sparemaal, og det synes vi ikke rigtig der foreligger i forbindelse med disse lovforslag.

Der er i de fire lovforslag ganske mange detaljeregler, og det ville føre meget vidt at kommentere dem alle sammen – tiden tillader det næppe – men jeg vil godt fremhæve et enkelt af forslagene, nemlig forslaget om, at der ikke længere skal finde beskatning sted af fortjeneste ved salg af fast ejendom, som ejeren har beboet, selv om afhændelsen finder sted inden for 2 år efter erhvervelsen.

Vi har i dag en udviklet administrativ praksis på området, og jeg føler i høj grad, at denne praksis indebærer, at de eksisterende regler er alment accepteret, altså at man f.eks. fritager for beskatning i de tilfælde, hvor folk af deres arbejdsgiver bliver tvangsforflyttet. Men helt at fritage for beskatning vil efter vores opfattelse alt for let kunne åbne for spekulationsprægede muligheder på boligmarkedet, en spekulation, som jo dybest set hverken de kommende huskere eller vi egentlig kunne tjene noget ved og næppe heller ville anse for ønskelig.

Vi nærer derfor ganske store betænkeligheder ved gennemførelsen af denne bestemmelse, der – som det også synes at fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, åbner for, at der kan hjemtages ganske store fortjenester på kort tid, uden at fortjenesten bliver beskattet.

Som jeg sagde, er der tale om en lang række forskellige forslag, som for vores vedkommende giver anledning til en række opklarende spørgsmål, men jeg vil godt give det tilsagn, at vi fra Socialdemokratiets side er indstillet på en hurtig behandling med henblik på en gennemførelse af lovforslagene, sådan at de kan træde i kraft som forudset, dvs. være vedtaget inden den 1. januar 1990.

Aagaard (KF):

I Det Konservative Folkeparti ser vi meget positivt på indholdet af denne første forenklingsspakke på skatteområdet. Det gør vi med baggrund i, at skal vi nå frem til en effektiviseret, moderne og slanket offentlig sektor på alle niveauer, er det nødvendigt, at vi herinde tager fat på at ophæve den stærkt detaljerede regulering, som i dag kendetegner vor eksisterende skattelovgivning, og som efter min bedste opfattelse er en følge af de mange ændringer af vore skattelove, der er gennemført i årenes løb.

Jeg tror, vi alle kender kritikken fra naboer, venner, familie og virksomhedsledere, ja, sågar fra ansatte i skatteadministrationen, af vort udviklede skattesystem, som føles kompliceret og rummer skatteregler, der er uoverskuelige. Personlig føler jeg ofte, at kritikken af skattereglerne egentlig overstiger kritikken af skattestrykket.

Ser vi på aftalen mellem regeringen og KL, indgår der en besparelse, som vi har været inde på tidligere, på 2.000 årsværk gennem en regelforenkling ved siden af besparelserne på de 3.000 årsværk gennem de strukturændringer, vi behandlede i L 6 og L 7.

Når der i denne forenklingsspakke tales om, at de fire lovforslag gennemført vil betyde en administrativ lettelse på 100 årsværk, svarer det altså kun til 5 pct. af de mål, der er aftalt, og så tror jeg, at enhver kan forstå, hvilket arbejde der ligger foran os her i Tanget med at gennemføre regelforenkling og sanering af en række love, som af den almindelige borger opleves som en forenkling.

Der skal ikke herske tvivl om, at vi i Det Konservative Folkeparti vil befinde os i frontlinien med dette arbejde og ikke vil helme, før vi har opnået en for borgerne enkel og forståelig skattelovgivning, samtidig med at retssikkerheden bliver forøget.

Efter vor opfattelse er det helt nødvendigt med en høj prioritering af dette arbejde. En for lang tidshorisont vil sløre allerede opnåede resultater og give skeptikerne for gode kort på hånden både med hensyn til forenkling og afbureaukratiseringen og med hensyn til muligheden for at opnå besparelsen på de 2.000 årsværk.

Vi ser det trods alt som noget positivt, at det er aftalt, at man én gang om året i de forhandlinger, der føres mellem kommunerne og skat-

[Aagaard]

teministeren, gennemfører en slags status over de lovgivningsinitiativer, der er blevet gennemført.

Som også hr. Klaus Hækkerup var inde på, tillader tiden ikke mange uddybende kommentarer til de enkelte forslag, og jeg skal derfor blot koncentrere mig om et par enkelte områder.

Vedrørende forslaget om forenkling af dispensationsbestemmelserne ser vi det som noget meget væsentligt, at vi får styrket retssikkerheden ved, at det direkte i loven er beskrevet, hvilke betingelser man som borger skal opfylde, for at en dispensation skattemæssigt kan godkendes.

Vi ser også – i modsætning til hr. Klaus Hækkerup – forslaget om at gøre avancer ved salg af fast ejendom skattefri uanset ejerperiodens længde som særdeles vigtig. Det vil for borgerne betyde en løsning på en meget diskuteret og uforståelig lovgivning, som jeg ikke er enig med hr. Klaus Hækkerup i er accepteret. Jeg tror ikke på, at der vil opstå nogen som helst risiko for ublu avancer. Alene de omkostninger, der er i forbindelse med køb og salg af fast ejendom, og de salærer, der skal erlægges, vil forhindre enhver form for spekulation i boligejendomme.

Adgangen til at hæve indskud på etableringskonti og henlæggelse på investeringskonti i utide mod efterbeskatning, uden at det store administrationsapparat sættes i sving, er en klar forenkling. Langt de fleste, der i dag søger, har haft mulighed for at opnå dispensation.

Forenkling af lejeværdireglerne ser vi som et meget centralt led i forenklingsspakken, og vi ser her muligheden for at få afskaffet et helt utroligt bureaukrati. Vi finder da også forslagens intentioner om at ligestille ejerlejligheder, der er blevet frigjort, med andre ejerboliger helt rimelige.

Ophævelsen af dobbeltadministrationen i forbindelse med den skattemæssige behandling af de sociale fonde ser umiddelbart ret betydningsløs ud, men jeg føler mig overbevist om, at mange arbejdsgivere vil opleve det som en væsentlig forenkling.

Også retningslinjerne for fælles eftergivelsespraksis på hele Skatteministeriets område med skifteretternes sager om gældssanering vil opleves som værdifuldt af de borgere, som er kommet i den kedelige situation. Vi finder det vigtigt, at skattevæsenet samlet har mulighed for

at indgå i ordninger om de rekonstruktioner, som i øvrigt er tiltrådt af andre kreditorer, uden at skulle indtage særstandpunkter og dermed ofte forhindre, at en rekonstruktion kunne gennemføres.

Som sagt ser vi disse fire lovforslag som en god optakt til den omfattende forenkling, som venter os forude, og jeg håber som hr. Klaus Hækkerup, at vi kan gennemføre en hurtig behandling af disse forslag i udvalget og få dem vedtaget i god tid, således at der er tilstrækkeligt med tid til at forberede det inden 1. januar 1990.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Der er grund til at notere herfra, at hr. Aagaard sagde noget korrekt, nemlig at når man har alle de mange vanskeligheder med folk og deres skatteforhold, så hænger det i vidt omfang sammen med, at Folketinget ændrer og ændrer og ændrer og ændrer. Men dertil må man jo sige, at hr. Aagaards parti nok har stemt for alle ændringerne, så der var også en selverkendelse i det. Men det ville være dejligt, hvis vi kommer frem til det, som hr. Aagaard og lovforslagernes bemærkninger siger er enkelt og forståeligt.

Men enkelt og forståeligt i skattesager, det er i meget vidt omfang, at det er, som det var sidste år, fordi den måde, man sidder og arbejder på, er, at man både hos borgerne og inde i skattevæsenet har det, som man angav sidste år, som kladde. Derfor betyder selve det, at man ændrer, at man skaber kompleksitet og uforståelighed.

De lovforslag, som hr. Aagaard stod her og anpriste – han tog jo alle de seks forslag, vi har, med her, indeholder vel, hvis man talte det op, et sted mellem 250 og 350 ændringer i det tilvante system. Det er jo faktisk det, det går ud på. Det er den samme bessermachen-linje, som prægede hr. Isi Foighel, da han var skatteminister, hr. Anders Andersen, og hvem der ellers har været skatteministre. Det er præcis det samme; man synes, at nu kan man hektisk lave det bedre, anderledes. Det vil sige, at oven i det efterslæb, vi har med skattereformen, som jo overhovedet ikke er trængt ud endnu – tænk bare på sådan noget som virksomhedsskatteområdet, hvor man hverken hos skatteyderne eller i skattevæsenet overhovedet har opdaget,

[Glistrup]

at der er kommet en virksomhedsskatteordning, hvor man skal til at lære en bunke nye ting – kommer altså disse 350 nye ting ind og gør det kompliceret og uforståeligt.

Det er det, der er hovedindholdet i de lovforslag, vi behandler i dag som forenklingsspakke.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg er enig med hr. Glistrup i, at det ofte er sådan, at det, man gør i praksis, er, at man finder sin selvangivelse fra sidste år frem. Så vil jeg ikke sige, at man skriver af fra den, men man bruger systematikken i den til at skrive af efter.

Jeg synes imidlertid nok, at hr. Glistrup undervurderer de lovforslag, der er fremsat. Tager vi nu f.eks. bare fremrykningen af vurderingstidspunktet for beregning af lejeværdi, så synes jeg, det i sig selv er noget, der virker mere rimeligt, og da det i forvejen udskrives maskinelt til borgerne, vil det næppe volde de store problemer for langt de fleste borgere.

Lægger vi så dertil – her kan jeg måske være lidt i tvivl, men mit udgangspunkt er, at jeg egentlig mener, det er et rimeligt forslag – at man afskaffer både 80- og 70- pct.-grænsen ved vurdering i den mellemliggende periode fra opførelsen af huse og for overtagelse af uvurderet ejendom, fordi man i øvrigt har rykket vurderingstidspunktet frem som beskatningsgrundlag – der er også, godt nok, et mindre provenutab – så vil jeg sige, at jeg også synes, at der her trods alt er tale om en vis rationalitet, som de borgere, der bliver udsat for det, godt kan leve med, selv om deres selvangivelse, hvis de var i den situation sidste år, kommer til at se anderledes ud.

Så jeg synes, hr. Glistrup skyder noget over målet også i denne sag.

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne, fordi jeg fik lov til at komme foran for en gangs skyld.

Så fik vi regeringens forenklingsspakke på skatteområdet, og vi fra CD's side synes, der er meget god fornuft i den pakke.

Den består af fire lovforslag med forslag om ændring af et hav af bestemmelser, og så vidt jeg kan se, betyder de en forenkling – og det er også en forenkling for borgerne – og det er stort set lempelser.

Der er dog én ting, som jeg har hæftet mig ved, og det er fremrykningen af lejeværdien. Jeg ved ikke, om det er nogen god idé; med de faldende ejendomsværdier er det jo nok, men i det øjeblik ejendomspriserne stiger igen og værdierne stiger, er det et spørgsmål, om den er så god.

Jeg vil også nævne en anden ting, der allerede er blevet berørt, og det er 2-års-beboelsesreglen. Jeg tror, det var hr. Klaus Hækkerup, der var inde på den. I bemærkningerne står der, at der er en beskedent fortjeneste til beskatning. Ja, det er der. Jeg tror ikke, der er meget fortjeneste, hvis man kun har boet i sin bolig i 2 år i disse tider.

Alt i alt vil CD sige, at vi synes, det er nødvendigt med en lang række opklarende spørgsmål om disse lovforslag, hvor vi i udvalget specielt vil lægge vægt på at se, om der er nogen stramminger.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Fru Bente Juncker sagde, at der var en begrænset fortjeneste ved salg af fast ejendom i vore dage. Det er rigtigt lige i disse år, men hvis vi går tilbage til den måske for CD lykkelige periode, da de endnu sad i regering, havde vi jo bare i 1986 en stigning i ejendomsværdierne på 21 pct. Tager vi et parcelhus til 800.000 kr., så er det trods alt en stigning på 160.000 kr., og det er dog en ganske betydelig stigning.

Hvis der er en, der køber huset i spekulationsøjemed for at sælge det til den forhøjede pris, er det så den, der køber det efterfølgende og måske varigt skal bo i det, der har glæde af det, eller er det ikke snarere spekulanten, der har glæde af det? Det, jeg synes er afgørende, er, at vi har en regel i dag, som folk har vænnet sig til, og som også virker rimelig, og den mener jeg egentlig man bør bevare.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det, der har præget de sidste to indlæg, er, at man anlægger gennemsnitsbetragtninger, men man må gøre sig klart, at på dette område er der mange ting, der er individuelle og bliver tilrettelagt meget forskelligt.

F.eks. kan man ved at sove natten imellem den 4. og 5. september i rækkehuset i Hørs-

[Glistrup]

holm, som man har købt til en billig pris, fordi det nu engang er ens onkel, der er hovedaktionær i det selskab, der har solgt det, eller lignende, opnå, at man på en uges tid eller 14 dage, eller hvor lang tid der for skams skyld kan gå, kan score sine 200.000–300.000 kr. Det er jo den slags ting, som 2-års-reglen har skullet være et værn over for.

Jeg skal bestemt ikke sige, at jeg har nogen særlig sympati for dette værn, men vi må bare teknisk gøre os klart, at det at fjerne denne 2-års-regel ligesom alle de andre mange, mange ændringer, der laves, vil føre til ændrede dispositionsmønstre hos borgerne.

Det, der er kernen i det, er jo, at skatteministeren er så stationær. Han tror, at borgerne disponerer uden hensyntagen til skattelovgivningen, men jeg kan forsikre skatteministeren om, at uden for Skals er der mange, der har den opfattelse, at man skal tilrettelægge sine dispositioner efter at have kigget på, hvordan skattelovene nu er blevet indrettet.

Og så har vi jo denne symptomatiske diskussion imellem fru Bente Juncker og hr. Klaus Hækkerup om, hvorvidt det er praktisk, at man bruger den nye vurdering i stedet for den gamle til lejeværdiansættelse. Der er der jo ikke nogen som helst tvivl om, at selv om der måske er nogle ejendomme, der vil falde ved vurderingen pr. 1. januar 1990 – det er jo langt fra sikkert – så er det en enorm skatteskærpelse, der ligger i L 3. Men det skal jeg komme nærmere ind på, når jeg får mere taletid.

Jens Thoft (SF):

Ministeren talte jo op ad stolper og ned ad vægge for at skjule, at de to foregående lovforslag kommer han nu ikke igennem med. Men disse her ser det da mere ud som om han får vedtaget og da også med rimelig støtte fra SF.

Først må jeg sige tak for, at ejerlejligheder nu bliver omvurderet, når de bliver frigjort fra gamle lejemål og bliver solgt. Det er jo en gammel SF-sag – vi har fremsat forslaget her i Tinget tre gange – men jeg må erkende, at jeg forbløffes, når ministeren kalder denne regel for en forenkling, for argumentet imod SF's lovgivning, som ministeren nu gennemfører 100 pct., var, at det kunne ikke lade sig gøre administrativt; det var alt for administrativt besværligt.

På denne baggrund forbløffes jeg lidt, når ministeren nu sælger det, der ikke før kunne la-

de sig gøre administrativt, som en administrativ lettelse. Men sådan er der jo så meget, og det er da godt, at den sunde fornuft har sejret.

Men jeg er lidt ked af at opleve argumenterne blive vendt rundt på hovedet på den måde, som ministeren gør det. Det skaber ikke den store tillid til ministerens beregninger over antallet af årsværk, som kan spares, såfremt forslagene bliver vedtaget.

Den bunke lovforslag, som vi nu har fået forelagt, vil med sikkerhed – det synes jeg hr. Glistrup har helt ret i – gøre lovsamlingen endnu tykkere. Det er da godt nok, at det præsenteres som en forenkling, og det er det da nok også i anden omgang, det tror jeg da. Men i første omgang har hr. Glistrup ret: dér er det det ikke.

SF er tilhænger af rimelige regelforenklinger, og jeg må erkende, at jeg har svært ved at overskue alle hjørnerne i de foreliggende forslag. Ligesom jeg tidligere har oplevet, at ministeren i sine begrundelser har fortiet væsentlige ændringer og kendsgerninger, så føler jeg mig rimelig usikker på, hvor meget der nu er fortiet, når man læser bemærkningerne igennem, for der kan i disse mange paragrafændringer puttes ganske meget ind.

Men lad mig knytte nogle få kommentarer til de enkelte lovforslag.

Først forslaget om dispensationsbestemmelserne. L 2 er SF i det store og hele positiv over for. Det er rigtigt, at hvis man objektiviserer dispensationsbestemmelserne, når man alligevel altid giver dispensationer, så slipper man lidt lettere. Men jeg vil gerne understrege, at det ikke betyder, at SF er tilhænger af den dispensationspraksis, som med tiden er blevet udviklet; i masser af tilfælde ville vi, hvis det var indstiftet ved lov, have stemt imod. Men jeg erkender da, at når man altid dispenserer, kan man lige så godt objektivere reglerne; ingen tvivl om det.

Ifølge § 6 i lovforslaget udvides kredsen af successionsberettigede, og det har jeg store kvaler ved at gennemskue. Jeg kan ikke se andet, end at virkningen vil være, at man derved vil komme yderligere en gruppe skattemæssigt til hjælp, en gruppe, som har afskrevet for meget.

Jeg ser også muligheder for at udnytte reglen om, at forskudsafskrivninger kun kan overtages af én person, som dermed kommer til at bære hele skattebyrden, som en sag, der kan skabe problemer, for hvis den pågældende person

[Jens Thoft]

bærer hele skattebyrden, risikerer vi jo, at han går fallit dagen efter, og så sidder de andre med alle pengene.

Der næst er der spørgsmålet om 2-års-reglen på ejerboligområdet. Der synes jeg, det er væsentligt at gøre sig klart, at den store ubalance i dansk økonomi stammer fra udpumpningen af penge på ejerboligmarkedet: ejerlejligheder og villaer. Hvis disse penge, der blev udpumpet gennem 1960'erne og 1970'erne, havde været beskattet, var det ikke gået slet så galt med dansk økonomi.

Jeg er også bekymret for den spekulations-situation, som hr. Glistrup redegjorde for, og jeg er bekymret for den situation, hvor huspriserne atter vokser dramatisk, og hvor vi meget let igen får store spekulationsgevinster ud fra ejerboligmarkedet.

Har vi den situation, som fru Bente Juncker nævnte, hvor der ikke er tale om nogen fortjeneste, så er der jo heller ikke tale om nogen administrativ lettelse, for hvem skulle søge dispensation for beskatning af fortjenesten, når der ikke har været nogen?

Endvidere ser jeg et problem i obligationsrenteperiodiseringen for personer under virksomhedsordningen, som også ligger i forslaget. Det må vel være sådan, at den obligationsrenteperiodisering, som nu falder delvis væk, sådan at i købsåret medregnes også renteudgifterne – hvad jeg synes er rigtigt, for så stemmer det jo med indberetningerne – fortsat skal gælde, såfremt man er under virksomhedsordningen. Det er noget af det, som vi vil undersøge i udvalget.

Så er der forenklingen af ligningslovens § 16 B, stk. 1. Det er da ingen forenkling, men det er rigtigt, at det mindsker beskatningen for disse 25 pct.-aktionærer, og det kan jeg ikke give tilsagn til ministeren om at SF vil støtte. Det kan vel heller ikke undre ham. Om lejeværdiforenklingerne har jeg følgende bemærkninger:

Jeg ser problemer i, at ombygninger ikke skal give anledning til ændringer i grundlaget for begrænsningsreglerne for lejeværdiberegningen. Jeg finder det også rimelig inkonsekvent, at udlejning af værelser til beboelse ikke medregnes, når man tager stilling til, om en ejendom i det væsentlige benyttes erhvervsmæssigt, naturligvis under forudsætning af, at lejeindtægten opgives.

Jeg synes, det er et problem, at den nedsatte lejeværdi for pensionister og efterlønnere ikke også kommer tjenestemandspensionister og egenpensionister til gavn.

Noget af det mest dramatiske, jeg har set, er de små tjenestemandspensionisters klemthed i systemet. Vi har masser af tjenestemandspensionister, der får et sted mellem 60.000 kr. og 90.000 kr. i pension, og som ville være langt bedre stillet, såfremt ifald de kunne få lov at fraskrive sig retten til denne pension. Dem så jeg gerne at vi fik med i begrænsningsreglerne for lejeværdien.

Jeg mener også, det er et problem, at vi forskselsbehandler villaer og ejerlejligheder. Det er sådan, at ejerlejligheder ikke har standardfradraget på 2.000 kr. for vedligeholdelse. Der er vel efterhånden ikke nogen, der kan huske, at det handlede om vedligeholdelse, men det gør det rent faktisk. Det er en regel, der stammer helt tilbage fra ruder konges tid, og som blev afskaffet i 1966, tror jeg det var, og erstattet af dette standardfradrag.

Jeg synes, det er et problem, at villaejere har dette fradrag, mens ejerlejligheder ikke har det. Og endnu mere sindssygt bliver det, når man har en villa, der teknisk set er organiseret som en ejerlejlighed, når man har sparet udstykningsudgiften på et stykke jord. Så bygger man to villaer på jorden, og i stedet for at udstykke den sælger man det som to ejerlejligheder. Der er tale om to villaer, sådan vil enhver, der ser det, opfatte det. Ikke desto mindre bliver de skattemæssigt behandlet forskelligt.

Jeg synes, det var rimeligt at overveje at sikre en ligestilling. Jeg vil gerne understrege, at den ligestilling, jeg foreslår, betyder, at standardfradraget også bortfalder for villaer.

Jeg er tilhænger af, at man benytter den seneste ejendomsvurdering til beregning af lejeværdien, men vil da gerne spørge ministeren, om ikke han ser det som et problem, at den ikke bliver forskudsregistreret. Jeg har en eller anden drøm om, at de dér edb-maskiner bliver så gode, at de er i stand til at forskudsregistrere lejeværdien i egen bolig korrekt, når ejendomsværdien ændres. Er det da ikke et problem, når man går så langt frem, som ministeren gør det, at man ikke har mulighed for at få det med i registreringsgrundlaget?

Endelig tror jeg ikke spor på årsværksbesparelsen i det her lovforslag. Men det gælder nu

[Jens Thoft]

ikke bare lovforslag nr. L 3. Det gælder dem alle sammen.

Så vil jeg knytte en kort kommentar til lovforslag nr. L 4 om sociale fonde: Der har jeg ikke kunnet finde hår i suppen.

Vedrørende lovforslag nr. L 5 om eftergivelse og henstand mener jeg, at vi kan støtte det meste af indholdet.

Men jeg synes, det er et problem at støtte, at man får lettere adgang til konkurs og akkord, når vi ikke samtidig får fjernet de helt urimelige skatteregler for akkorderende. Der kom en betænkning for over et år siden, og nu synes jeg, at ministeren snart bør interessere sig for at få stoppet det skattehul, der er.

I det store og hele er SF positiv over for de forenklinger, der her er foreslået, selv om vi godt ved, at det i første omgang altid skaber forvirring, når regler ændres.

Men antallet af sparede årsværk er altså uheldigt beregnet. Hvordan man er kommet frem til det, vil jeg meget gerne vide. Det er efter min opfattelse et ideologisk slag på tasken uden nogen som helst relation til virkeligheden. Tag nu de ejerlejligheder, som skulle omvurderes, og hvor det for få år siden administrativt var vældig besværligt – og nu serveres det som regelforenklende og besparende.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Jens Thoft talte, som om han ikke var valgt på liste F, men på liste E, da han udskreg som årsagen til alle landets ulykker de mange penge, der blev udpumpet ved hussalg i 1960'erne og 1970'erne.

Jamen altså denne retsforbundsørst fra graven bliver ikke rigtigere, end da den blev doctret her fra denne talerstol. Der blev ikke udpumpet én eneste øre.

Selvfølgelig er det da rigtigt: Hvis hr. Petersen solgte sit hus for 500.000 kr. – som han havde købt i 1939 for 25.000 kr. – så er det godt for hr. Petersen, men hr. Nielsen, der købte det for 500.000 kr., fik præcis den samme forbrugsindskrænkning, som hr. Petersen fik i gevinst ved at sælge for de 500.000 kr.

Samfundsøkonomisk er det aldeles neutralt – bevares, fordelingspolitisk kan det spille en rolle – og selvfølgelig udjævnes det ved, at det i vidt omfang var Olsen og Hansen, der købte de kreditforeningsobligationer, som gik til at fi-

nansiere købet. Men når Olsen og Hansen købte dem, så fik de altså den samme forbrugsbegrænsning.

Derfor er hele denne myte om, at salg af fast ejendom til større eller mindre priser har nogen samfundsøkonomiske virkninger under de konjunkturer, vi havde i 1970'erne, forkert.

Selvfølgelig har det nogle virkninger, som vi har det i dag, med alle de familier, der kommer på tvangsauktion, fordi vi har et vigende marked, fordi vi har et fjollet realrentekreditsystem, fordi vi har kartoffelkvaksalverierne osv. Men det er en helt anden størrelse end det, som hr. Jens Thoft gennemgik.

Derfor lad os være renfærdige og sige, at det, at vi havde denne ulykkelige udvikling i 1970'erne, i hvert fald ikke hang sammen med ejendomsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Nu er jeg ked af at skulle diskutere økonomi med hr. Glistrup, men hr. Glistrup ved jo godt, at det, der skete op gennem 1970'erne, var, at skatteyderne havde fradragsret for renteudgiften, men hvor lå renteindtægten på de pantebrev, som blev tinglyst i ejendommene? Lå de hos hr. Nielsen – hvis det var hr. Nielsen, der havde ejet ejendommen? Nixen, for hr. Nielsen gik ud og solgte pantebrevene, som så blev opkøbt af Hansens pensionsordning, som så lagde dem ind i pensionskassen, hvor der ikke blev betalt skat af renteindtægten.

Det vil sige, at vi havde en renteudgift, der var fradragsberettiget, og vi havde en renteindtægt, som var skattefri.

Hr. Glistrup ved også, at når man har penge på kistebunden, fordi man har været ude at sælge sine pantebrev til pensionskasser, eller hvem man sælger til, så er forbruget øget. Og det, der skete op gennem 1970'erne, var systematisk, at familien Danmark – det var ikke dem alle sammen, det var især nogle grupper – brugte mere, end der blev tjent og produceret.

Det var da årsagen til den vældige ubalance, som skabtes i vores økonomi, og som vel er den væsentligste baggrund for den udlandsgæld, vi har pådraget os, og som med den her regering jo ikke er blevet bedre. Den har såmænd formået at fordoble den. Det er jo rimelig dygtigt klarret.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Nu fører hr. Jens Thoft det over på en helt anden problemstilling, nemlig den forskellige måde at behandle renteudgifter og renteindtægter på, som jo ikke bare har relation til spørgsmålet om disse salg.

Det var ikke det, der ødelagde 1970'erne. Det, der prægede 1970'erne, var jo, at de, der havde store renteudgifter, først og fremmest var staten, der gældsatte sig noget så aldeles enormt for flere hundrede milliarder kroner, og så var det de sociale boligelskaber, som heller ikke havde nogen rentefradragsret, fordi de ikke blev beskattet.

Derfor kan der selvfølgelig anføres meget og er blevet anført meget om renteudgifts- og renteindtægtsbehandlingen. Det er da ganske givet, at det ikke var de vises sten, man fandt, da man indførte reglerne, som man gjorde det i 1903 på det område. Men det er historie nu og har meget lidt at gøre med de ejendomstal, man talte om.

Det, der er problemet i dag, er, at man faktisk nytårsnat mellem 1986 og 1987 har formindsket rentefradragsretten så enormt, at vi har måske 20.000, måske 40.000 børnefamilier, der må se deres huse gå på tvangsauktion, og vi har en fuldstændig forvriddning af hele ejendomsmarkedet i kraft af den måde, rentebeskatningen har udviklet sig på.

Derfor synes jeg nok, at hr. Jens Thofts forsøg på at bringe den debat, vi startede, over i at tale om noget helt andet faktisk ikke bidrager til oplysningen, men snarere til nedlysningen her i Danmark.

Skrunsager Skau (V):

Skatteministeren har med disse fire forslag fremlagt den såkaldte første forenklingsspakke, og han har jo samtidig bebudet, at der kommer en forenklingsspakke nr. 2.

I den skriftlige fremsættelse har skatteministeren nævnt, at de danske skatteregler i dag er overordentlig komplicerede og uoverskuelige. Det tror jeg næsten alle skatteydere vil skrive under på – ja, også folk, som til daglig arbejder med skat.

Endvidere siger skatteministeren i den skriftlige fremsættelse, at skatteyderne derfor er ude af stand til at vurdere deres egen skattemæssige situation, ligesom de har vanskeligt ved at be-

dømme de skattemæssige konsekvenser af påtænkte dispositioner, og at det ofte ikke kan lade sig gøre på forhånd.

Det er meget centrale synspunkter og afgørende argumenter for skatteforenklinger, uanset hvor mange skatteforenklingsspakker vi må forudse. Skat og skattesystemer er ikke bare en metode til at indkassere så og så mange penge til det offentlige. Nej, skattesystemet skal være aktivt og skal anvendes til at fremme beskæftigelsen, investeringerne og initiativet i det danske samfund.

Det vigtigste er det, der ligger i regeringens økonomiske plan, men det er lige så afgørende, at alle skatteydere i deres dispositioner hele tiden har et klart billede af skattesystemets virkninger, og det er, at borgerne bliver udnyttet til fordel for dem selv, men så sandelig også til fordel for samfundet. Og det kræver enkle og klare regler. Vedtagelsen af den pakke, vi nu forhandler, vil hjælpe, men vi ser frem til fremsættelsen af forenklingsspakke nr. 2.

Ud over disse mere principielle bemærkninger vil jeg kun fremføre nogle få om dele af forenklingsspakken, for vi får nok lejlighed til at gå dybere i detaljerne i udvalget. Det må da også nævnes, at mange organisationer og højere læreanstalter har givet ideer og bidrag til forenklingsspakken. Forslagene er altså ikke taget ud af den blå luft.

Det, jeg på Venstres vegne vil fremhæve, er forslagene til forenkling af lejeværdiberegningerne. De nuværende regler er komplicerede og konsekvenserne uforståelige, så det er godt, at der tages fat.

Jeg vil samtidig gerne sige, at forslagene ikke medfører nogen substantielle ændringer af lejeværdibegrebet, der jo blev indført i 1903. Ændringen af dette begreb er en helt anden og en politisk sag, som, jeg ikke skal røre ved her.

Venstre er enig i, at man anvender 1. januarvurderingen i indkomståret som grundlag for beregningerne af lejeværdien i stedet for 1. januar året før. Vi er også enige i, at man afskaffer de komplicerede regler i ombygnings- og nybygningssituationer og fjerner 2-års-reglen, som jo omgås; det ved vi alle.

Venstre er ligeledes enig i forenklingen for de sociale fonde. Dette forslag taler sit tydelige sprog. Vi har nok mange andre steder i vores samfund eksempler på lignende dobbeltadministration.

[Skrumsager Skau]

Forslagene om eftergivelse og henstand medfører også betydelige forenklinger. Jeg skal kun fremhæve betydningen af, at skattevæsenet, såfremt forslaget bliver vedtaget, herefter kan gå aktivt ind i rekonstruktioner, når det gælder personlige skatter, på lige fod med andre kreditorer.

Venstre kan anbefale forslagene til velvillig behandling i udvalget.

Glistrup (FP):

I folketingsåret 1902-03 benyttede Venstre sig af, at man havde det absolutte flertal her i Tinget, til at indføre en nydannelse, som så har været gældende lige siden og stadig gælder, nemlig lejeværdibeskatningen. Men til forskel fra nu havde Venstre en skatteminister, som var antibureaukratisk og tilbøjelig til at udtrykke sig enkelt. Derfor blev alle reglerne i loven af 15. maj 1903 om lejeværdibeskatning udformet i to linjer, nichts weiter, ikke nogen cirkulærer, ligningsvejledning el.lign. Det var to linjer, man havde. Det havde den fordel, at det kunne blive stående i 20 år.

Men så kom der en kraftfyldt, vel nok den kraftfyldteste Venstreskatteminister af nogen, som har været, i 1922, og han begyndte så på forbistringsbureaukratiseringen og brugte to-tre gange så meget. Så nu var det fra 1922 sådan, at der var fire-fem linjer, man skulle sætte sig ind i. Det tog 17 sekunder virkelig at kende alt om dansk lejeværdibeskatning fra 1922.

Men så kom Venstredenerationen, da den mest kringlede og bureaukratiske var boligdik-tator her i landet. Efter at Niels Neergaards lejeværdiregel havde stået i 44 år, så fik man i første halvår af 1966 begyndt på at gøre det her så indviklet, at ingen hvid mand kunne finde ud af det. Det var hr. Ove Guldborg, der dannede overgangen.

Og så gik det stærkt, for så måtte konkurrentpartiet, De Konservative, med Poul Møller sige: Alt, hvad I kan gøre, kan vi gøre bedre hos De Konservative. Og så lavede han det endnu mere indviklet, og så kom Anders Andersen fra Venstre og sagde: Nej, jeg kan gøre det endnu mere indviklet. Og så blev lejeværdireglerne endnu mere indviklede. Og så kom Isi Foighel og lavede det. Og sådan har da altså dette spil frem og tilbage mellem Venstre og Konservative været, så det nu er blevet så kompliceret, som det overhovedet kan være.

Og nu er det altså Venstres tur i dag med det lovforslag, nr. L 3, vi har om lejeværdi. Og fuld-stændig som sine forgængere, hvad enten de har været Konservative eller Venstrefolk, siger han: Det her er at forenkle og gøre det mere ret-færdigt og mere rigtigt.

Det har de alle sammen sagt. Men går man ind til marven af nr. L 3, konstaterer man, at der ikke ligger antydning af forenkling eller retfærdiggørelse eller andet i det. Der ligger simpelt hen den nuværende skatteministers betuttede beundring af alle disse prægtige maskiner, vi nu har. Nu kan edb-maskinerne virkelig lave noget nyt, og så skal det også gøres i skattelov-givningen, selv om det går ud over skatteyder-ne.

Det går jo ud over – det er jo diskussionen fra før mellem hr. Klaus Hækkerup og fru Bente Juncker – 100 pct. af de 1,7 mio. skatteydere, det drejer sig om, når man forrykker ansættel-sesgrundlaget det år, som man gør.

Al historisk erfaring siger, at regnet i kroner stiger ejendomme i værdi. Og hvis de gennem-snitlig stiger med 5 pct. om året, stiger lejeværdibeskatningen også med 5 pct. hvert evig ene-ste år – som udgangspunkt i hvert fald, hvis man tager nr. L 3 efter dets bogstav. Det er en skatteforhøjelse vedrørende lejeværdien.

Og så kan hr. Skrumsager Skau nok så mange gange komme med sin tale om, at det her ikke drejer sig om at afvikle lejeværdiskatten. Nej, det gør det ikke. Det drejer sig om at fordoble lejeværdiskatten over en periode på 15-16 år, hvor meget det nu bliver, med en annuitetsbe-regning fra disse 5 pct.s-forhøjelser.

Det er indholdet af nr. L 3. Fremskridtsparti-et stemmer imod.

L 4. Her viser skatteministeren dog, at han har forstået det halve af, hvad Venstres for-mand har sagt, men længere er Venstres næst-formand altså ikke kommet, idet Venstres for-mands budskab var, at man skulle køre i den rigtige retning. Og det gør man så. Men Ven-stres formand sagde, at man skulle gøre det med foden på speederen, så det gik nogenlunde hurtigt, selv om det måske ikke kunne gå så hurtigt, som en fartmand fra det store Europa gerne ville have.

Og så kommer nr. L 4 og bevæger sig i skov-sneglefart, for det er jo det, der er tale om. Der sker reelt meget, meget lidt vedrørende disse sociale fonde. Men det går da den rigtige vej.

[Glistrup]

Det er da rigtigt. Hvorfor i alverden ikke benytte lejligheden, når man tager dette misfoster frem, til simpelt hen at sige, at vi ophæver alle de regler, der er i skattelovgivningen om sociale fonde, og at spørgsmålet om arbejdsgiverens fradragsbeføjelser afgøres efter den almindelige driftsudgiftsbestemmelse i § 6 i statsskatteloven og spørgsmålet om de ansattes eventuelle pligt til at indtægtsføre det efter den almindelige praksis vedrørende statsskattelovens § 4? Hvorfor skal vi overhovedet have dette sammensurium af særlige skatteregler vedrørende disse sociale fonde?

Selv mellem en buket tidslær er der jo én blomst, der er den mindst grimme, og det er i det tilfælde, vi diskuterer i dag, nr. L 5. Der opnås – det fremhævede, jeg tror, det var hr. Skrumsager Skau – at fjerne den urimelighed, man har mødt gang på gang, til skade for virksomheder i vanskeligheder, virksomhedsejers familie, de ansatte, de andre kreditorer osv., at skattevæsenet ikke mere skal være nødt til af principielle grunde at vælte en fornuftig kreditorordning. Det er godt.

Og så har hr. Jens Thoft selvfølgelig, i hvert fald ud fra sine forudsætninger, ret i den kritik, han rejste mod L 5, nemlig det, der mangler i L 5, om at gennemføre den betænkning, der kom for 2-3 år siden, eller hvor længe det efterhånden er, om alle de næsten uløselige cirkelkvadraturspørgsmål, der er forbundet med, hvordan man skal skattebehandle virkningerne af konkurser og akkorder og gældssanering, og hvad det nu ellers kan være.

Men jeg synes trods alt, at det er en ret ringe bebrejdelse mod L 5, at det ikke løser alle verdens problemer og skaber tusindårsriget på Jorden i kraft af dette ene lovforslag. Så L 5 synes vi om.

L 2 er jo ikke ét lovforslag, det er 69 vidt forskellige lovforslag. Man kunne for den sags skyld godt få lov til at holde 69 fremsættelsestaler og ordførertaler, for det er der tale om. I dette 69-pigers-harem kan man så selv plukke ud, hvem man vil have, og hvem man ikke vil have. Jeg vælger de mere skrutryggede i den taletid, jeg har tilbage.

En af de bestemmelser, jeg faktisk synes at ministeren er sluppet dårligt fra, står i § 4, nr. 2, og handler om personfradrag for begrænset skattepligtige.

Situationen er den, at personfradrag virker som en del af skatteskalaen, så man beskattes med 0 pct., når man tjener under 24.000 kr., eller hvor nu personfradraget ligger. Det medvirker i disse sager med meget stor vægt til at hindre skattevæsenets kværuanter i at diskutere, om nettoindtægten er 8.000 kr. eller 20.000 kr. Når man er under de 24.000 kr. og har fuldt personfradrag, er der ikke noget at diskutere, heller ikke i den småtingsafdeling, der er mange der ser, når de ser udlændinge. Derfor, lad os dog skære igennem og sige, at begrænset skattepligtige har fuldt personfradrag.

En anden af de skrutryggede piger i haremmet er fra 1961. Det var reglen om, at man pludselig skulle behandle folk forskelligt, når de solgte deres aktier, om de solgte til det selskab, der udstedte dem, eller til et andet selskab, der eventuelt havde lånt sine penge af dem, der havde udstedt aktierne, eller hvordan man nu gjorde, hvis man var opmærksom på det. Det er det rene og skære pjat, som stammer fra dengang Christian Christensen var rabarberdreng, at man overhovedet kan komme med sådan en fjollet regel som den, man indførte i 1961.

Det, der kan være det reelle problem, når man sælger til det selskab, der udstedte aktierne, hvis man har særlig indflydelse på det, er maskeret udbytte. Men lad os så løse det og i øvrigt afskaffe denne fjollede regel i ligningslovens § 16 B i stedet for at komplicere den mere.

Med hensyn til §§ 3 og 2 i nr. L 2 er det således, at ministeren forsøger at filigranne noget mere oven i reglerne om investeringsfonds og etableringskonti.

Det kan man selvfølgelig godt gøre, og det er vel ikke helt tosset, hvad ministeren foreslår på de punkter. Men var det trods alt ikke bedre for at få en afklaring én gang for alle, at vi fandt frem til, i hvilket omfang investeringsfonds og etableringskonti skal have borgerret i dansk skattelovgivning? Det er det overordnede spørgsmål.

Det er formentlig således, at regeringens parlamentariske grundlag er enig om, at vi skal bevare de regler – i hvert fald om investeringsfonds – mens de, som er regeringens kæresterfolkovre hos skattereformpartierne, mener det modsatte. Her må regeringen som på så mange andre punkter træffe sit valg, og så må vi finde ud af, hvordan vi skal lave lovene om investeringsfonde og bivognen om etableringskonti til dem.

[Glistrup]

Nu er min taletid udløbet, så jeg fik ikke fat i de 66 andre papirer ved den lejlighed. Det glæder jeg mig til at få senere.

Elisabeth Arnold (RV):

Som altid, når hr. Glistrup øser af sin store historiske viden, må man imponeres over de utrolige mængder af fakta, hr. Glistrup er i stand til at kapere og i stand til at gengive her fra talerstolen uden mindste antydning af manuskript. Jeg kan kun konstatere efter den lange historiske udredning, at hr. Glistrups anvendelse af energi, engagement, kalorier og taletid på skattespørgsmål herinde står i skærende kontrast til hans partis indflydelse på lovgivningen.

Jeg kan endvidere konstatere, at hr. Glistrup nu synes at ville kaste sig over vaner importeret fra Den Nære Orient, når det drejer sig om harem og udpegning af skrutryggede piger i haremmet. Men det er jo interessant at høre, at der er gensidige kulturpåvirkninger inden for den danske skattelovgivning.

Men tilbage til afbureaukratiseringsforslagene.

Jeg har skrevet i den første linje i mit manuskript, at jeg skal rose skatteministeren for den gode vilje. Det er naturligvis ikke, fordi jeg ikke kan finde på at rose skatteministeren uden at have det skrevet i mit manuskript, men jeg mener faktisk, at det er væsentligt i disse afbureaukratiseringsforslag, at der er en meget god vilje.

Der er et par væsentlige grunde til, at man skal forenkle, og jeg vil tillade mig at citere lidt fra skatteministerens fremsættelse:

»For skatteyderne betyder det, at de er ude af stand til at vurdere deres egen skattemæssige situation . . . «, hvis lovgivningen er for kompliceret. Det er stødende, at skatteyderne ikke selv er i stand til at gennemskue deres skatteforhold, og det er derfor en grund i sig selv til at prøve at forenkle, at folk er i stand til at gennemskue deres forhold. Der ligger et retssikkerhedsaspekt i dette synspunkt.

Længere henne i skatteministerens tale står der:

»Skattelovgivningens kompleksitet betyder desuden, at der ofte opstår uenighed om fortolkningen eller anvendelsen af en retsregel.«

Det er klart undergravende, når reglerne giver anledning til uenighed mellem eksperterne. Der er intet så frustrerende for almindelige

mennesker, som når eksperterne er uenige. Hvem skal man tro på? Hvem har ret? Hvad er det rigtige? Og hvad er meningen? Det er derfor klart et par væsentlige gode grunde til at forenkle.

Imidlertid er der også et væsentligt problem ved at forenkle. Det er, at skatteyderne må give afkald på det, man forstår ved retfærdighed. Der har været mange udlægninger af ordet retfærdighed i dag. Retfærdighed i forbindelse med skattesystemet er nok et meget flydende begreb, og det vil jeg i hvert fald ikke begive mig ud i at prøve at definere.

Også skattevæsenet må give afkald på det, de måske kunne opfatte som retfærdighed, og politikerne må give afkald på nogle detailregler eller på nogle detailretfærdigheder, som man så må se forsvinde på forenklingens alter. Hver eneste af disse mange særregler er vedtaget af et folketingsflertal på et eller andet tidspunkt for at stoppe et hul, tage hensyn til en klemt gruppe, tage hensyn til nogle klager eller for at undgå spekulation i nogle uklare regler.

Det Radikale Venstre har sandelig medansvar for dette ligesom de fleste andre partier herinde. Der er skattepolitikere her, der besidder en kolossal detailviden, og som kan finde eksempler på, at naboer bliver forskelligt behandlet. Folk, der bor ved siden af hinanden, kan ikke finde ud af, kan ikke forstå, hvorfor de skal behandles forskelligt. Der er masser af eksempler. Folk udsætter deres omgivelser for en utrolig energi for at prøve at finde ud af, hvordan de skal få præcis samme behandling, og det vil vi ikke kunne klare, hvis vi samtidig skal gøre reglerne gennemskuelige.

Når vi ophæver nogle af de regler, som er nævnt i forslagene, består der selvfølgelig en vis risiko for, at vi lukker op for noget, vi ikke kan overskue konsekvenserne af. Det er nævnt af flere af de foregående talere, men jeg synes, det er udmærket, at vi får lejlighed til en teknisk gennemgang, hvor vi så kan tage forslagene et efter et. Det er simpelt hen ikke muligt for os at gennemskue de mange detailændringer.

Men som sagt de overordnede mål: klarhed og gennemskuelighed, deler vi helt og holdent med skatteministeren.

Af de enkelte forslag vil jeg trække nogle ting frem, hvoraf nogle også har været nævnt af de tidligere ordførere.

[Elisabeth Arnold]

Der er forslaget i nr. L 2 med hensyn til dispensationsbestemmelserne vedrørende 2-årsreglen for salg af ejerbolig for at undgå beskattning af en salgsavance. Erfaringerne siger åbenbart, at det ikke i øjeblikket udnyttes til spekulationsgevinster, men det gælder selvfølgelig netop nu, hvor priserne ikke ændrer sig. Priserne er stagnerende, måske endda faldende, og det er meget svært at sælge. Det viser sig, at der er meget få mennesker, der flytter, uden at de er tvunget til det, enten fordi deres ægteskab bliver opløst, eller fordi de bliver enker eller enkemænd, eller fordi de bliver tvunget til at skifte arbejde og flytte et andet sted hen.

Det vil sige, at der i øjeblikket faktisk er meget få – om nogen – eksempler på, at der er folk, der spekulerer i at købe en ejendom og sælge den kort tid efter og så indkassere en skattefri gevinst. Derfor kunne jeg godt forestille mig, at vi i en anden situation med stigende priser og stor udskiftning i boligmassen blev nødt til at genindføre en sådan regel. Men det synes jeg ikke skal afskære os fra at afskaffe den nu. Hvis der ikke er brug for den nu, skal vi selvfølgelig have den afskaffet.

Det andet, hvor der gemmer sig en principiel ændring, er en forenkling af dispensationsbestemmelserne vedrørende arveafgiftsreglerne, hvor man kan sige, det er en principiel ændring, at det nu lovfæstes, at man kan blive fritaget for arveafgift, blot man har boet sammen i 2 år. Det har hidtil været en dispensationsregel eller en cirkulærregel. Der ligger selvfølgelig bag det en lang diskussion om forskellen på at være gift og ikke at være gift. Og jeg forventer da også, at vi her fra talerstolen får nogle bemærkninger om det fra Kristeligt Folkepartis side.

I lovforslag nr. L 3 er der lejeværdiregelændringerne, som det tidligere også har været bemærket her fra talerstolen. Vi synes fra Det Radikale Venstres side, det er fornuftige ændringer, hvor provenutabet må ofres på automatiseringens alter.

Vi er endvidere tilfredse med, at der kommer regler om vurdering af frigjorte ejerlejligheder. Det er, som det blev nævnt af hr. Jens Thoft, ikke nogen egentlig forenkling eller nogen egentlig afbureaukratisering, men det er dog i det mindste, synes vi, en retfærdighedsgerning og udtryk for et fornuftigt princip, som vi allerede i sidste samling har diskuteret igennem.

Til sidst om eftergivelse og henstand kan jeg tilslutte mig dem, som siger, at det naturligvis er udmærket, at skattevæsenet også kan gå ind og lette en rekonstruktion af firmaer, som er kommet i vanskeligheder.

Fra Det Radikale Venstres side vil vi tilsige en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Kofod-Svendsen (KRF):

De forenklinger, der er lagt op til, som det præsenteres under, er vi principielt enige i.

Men som den radikale ordfører var inde på, vil jeg også gøre en bemærkning om ægteskabet i relation til andre samlivsformer. Hvad det angår, vil vi under udvalgsarbejdet fastholde, at ægteskabet efter vores grundholdning er det primære. Og det vil vi naturligvis også fastholde under det videre arbejde med disse forslag.

Ellers kan jeg generelt sige, at vi er positive over for forenklingsforslagene og vil give dem et velvilligt udvalgsarbejde, men vil vende tilbage til enkelte spørgsmål under udvalgsarbejdet.

Skatteministeren (Fogh-Rasmussen):

Som flere ordførere har været inde på, er det jo nogle vældig tekniske forslag, vi her arbejder med, og jeg skal derfor ikke forlænge debatten med en detaljebesvarelse af en række af de enkeltspørgsmål, der er rejst; dem får vi jo rig anledning til at arbejde videre med under det kommende udvalgsarbejde.

Jeg vil dog gerne knytte nogle enkelte bemærkninger til nogle af de spørgsmål, der er rejst her under førstebehandlingen, og vil begynde med at sige, at den debat, vi har haft, og de forslag, der foreligger her, jo viser, hvor stor og vanskelig en opgave det egentlig er at lave gennemgribende forenklinger af vores skattesystem. Jeg tror, vi alle må erkende, at gennemførelsen af virkelig gennemgribende forenklinger også kræver vilje til at gennemføre egentlige grundlæggende systemændringer. Hvis man ikke kan og vil det, er det såre begrænset, hvad der kan laves af rationaliseringer inden for de gældende rammer. De forslag, der foreligger her, er jo også udtryk for det, idet vi her tager fat på en forenkling inden for rammerne af det eksisterende system.

Regeringen skønner, at disse fire forslag tilsammen kan medføre en personalebesparelse på 100 ansatte. Og det skal jo sættes i forhold

[Skatteministeren]

til, at der i alt er 15.000 ansatte i den statslige og kommunale del af skatte- og afgiftsforvaltningen. Det viser, at det forenklingssarbejde, vi står over for, er en meget sej proces, som kræver stædighed, kræver tålmodighed og målbevidsthed. Vi må simpelt hen langsomt arbejde os fremad med forenklinger.

Men jeg gentager, at skal der laves virkelige forenklinger, kræver det også grundlæggende ændringer af vores skattesystem.

Det er aftalt med kommunerne, at regering og Folketing til delvis opfyldelse af aftalen om personalebesparelser skal levere den vare, der hedder regelforenklinger på skatteområdet. Og de forslag, der foreligger her, er altså et led i udmøntningen af denne aftale om personalebesparelser. Hvert år skal der gennemføres en forhandling med kommunerne, hvor vi skal gøre de gennemførte regelforenklinger op i fællesskab og fordele dem på den statslige og den kommunale del af skatteforvaltningen.

De forslag, vi behandler her, indeholder, som det allerede har været omtalt, forenklinger af lejeværdiberegningen, afskaffelse af en række dispensationsbestemmelser, der så i stedet gøres til retskrav for den enkelte skatteyder, så man ikke skal stå med hatten i hånden for at få sin ret, men således at den fremgår direkte af skatteloven, afskaffelse af dobbelt administration og mere smidige regler i forbindelse med eftergivelse og henstand.

Der har været rejst en række spørgsmål. Hr. Klaus Hækkerup stillede spørgsmålet, om det ikke kunne være betænkeligt at fjerne den gældende 2-års-regel ved salg af boliger.

Regeringen finder det fuldt forsvarligt at afskaffe denne 2-års-regel. Regeringen er også af den opfattelse, at der er en administrativ, meget kraftig forenkling i at afskaffe denne 2-års-regel. I 1987 indkom i alt godt 1.000 ansøgninger om dispensation fra ejendomsavancebeskatningen i relation til denne regel. Det er altså temmelig mange ansøgninger, der skal behandles hvert år. Og i modsætning til, hvad hr. Klaus Hækkerup gav udtryk for, så er dispensationspraksis faktisk ikke så enkel, tværtimod er der overordentlig vanskelige grænsetilfælde at tage stilling til i en hel del sager.

Eksempelvis er sygdom en af de grunde, der kan give anledning til dispensation fra 2-års-reglen, men det gælder langt fra i alle tilfælde. Som det også er anført i bemærkningerne til

lovforslaget, skal sygdommen være konstateret efter erhvervelsen af ejendommen og skal have vanskeliggjort fortsat beboelse. Det er i hvert fald en administrations- og dispensationspraksis, som i nogle situationer har givet anledning til vanskelige afgørelser.

Det er også dispensationsadgang efter gældende praksis, at der foreligger separation, altså hvis ægtefællerne flytter fra hinanden, kan man sælge ejendommen, uden at avancen beskattes, hvis der er en avance. Men man kan nemt komme ud for, at en familie kommer i økonomiske vanskeligheder, der i og for sig lige så vel kunne begrunde, at man skulle kunne sælge skattefrit.

Der er utrolig mange situationer, hvor det er en svær afgørelse. Det giver usikkerhed hos skatteyderne, og det er i sig selv en begrundelse for at fjerne en sådan regel.

Dertil kommer, at jeg deler ikke den betænkelighed, der hedder, at nogle kan score store gevinster på at kunne sælge skattefrit, inden der er gået to år. Jeg tror altså, at vi må sige, at der næppe er ret mange mennesker, som køber og sælger egen bolig i spekulationshensigt, det tror jeg ikke på. Der er så store omkostninger forbundet med at handle egen bolig, at en eventuel fortjeneste alligevel vil gå til at dække disse handelsomkostninger. Så ud fra en samlet betragtning finder regeringen det forsvarligt at afskaffe denne regel.

Hr. Jens Thoft rejste spørgsmålet, om det nu også kunne siges at være i forenklingssøjemed, at der var foreslået nye regler vedrørende omvurdering af frigivne ejerlejligheder.

Jeg vil gerne betro hr. Jens Thoft, at det ikke først og fremmest har været et forenklingssyn, der har ført til, at dette forslag har fundet vej. Det har navnlig været nogle rimelighedsbetragtninger, som er kommet til udtryk i dette forslag, og da denne lovgivning nu alligevel skulle op til revision, så var det en god anledning til at få dette forslag, som også hr. Jens Thoft og andre tidligere har været interesseret i, bygget ind.

Hr. Jens Thoft rejste et spørgsmål vedrørende forskudsregistrering af lejeværdi. Det er rigtigt, at her er der et lille spørgsmål, som man selvfølgelig bør overveje og afveje over for andre ting. Hvis vi nu som et helt konkret eksempel tager den lejeværdi, der skal beregnes for året 1990, så baserer den sig efter forslaget på

[Skatteministeren]

ejendomsværdien pr. 1. januar 1990. Denne værdi vil jo først være kendt i hvert tilfælde, når vi kommer lige på den anden side af 1. januar 1990, fordi årsreguleringen afspejler udviklingen frem til 31. december 1989. Men det er ikke så forfærdelig stor en forandring for langt de fleste mennesker i forhold til de gældende regler.

For den, der automatisk forskudsansættes, sker der i realiteten ingen ændring, for allerede i dag er det sådan, at den automatiske forskudsregistrering ikke har taget højde for, hvad der måtte være sket med ejendomsvurderingen. Så for disse skatteydere er der ingen forandring, det tror jeg hr. Jens Thoft er enig med mig i. Men for den, som selv ønsker at forskudsansætte sig, kommer man selvfølgelig ikke uden om, at der opstår en lille usikkerhed, fordi denne skatteyder pr. 10. oktober 1989 ikke kender vurderingen pr. 1. januar 1990, det siger sig selv.

Det er så det spørgsmål, man må veje op over for alle de andre forenklinger og efter min opfattelse også mere gennemskuelighed for skatteyderen, som ligger i forslaget, og ud fra en samlet vurdering mener jeg, det er til at leve med. Men hr. Jens Thoft har ret i at pege på dette punkt.

Jeg skal slutte af med en kommentar til hr. Glistrup, for hr. Glistrups grundlæggende synspunkt var jo, at selv om der var noget, hr. Glistrup ikke kunne lide, så var der dog også en hel del ting, som hr. Glistrup syntes var udmærkede. Men hr. Glistrups helt grundlæggende synspunkt var, at man ikke bør gennemføre enhver forandring, det gør bare det hele mere uoverskueligt, for så skal man til at udsende nye bulletiner til skatteadministrationerne om de nye ændringer, og det medfører en ny byge af cirkulærer og bekendtgørelser og andre ting. Så hr. Glistrups sådan dybt, ikke i partimæssig forstand, men dybt konservative standpunkt er altså, at alt skal blive, som det var, for enhver forandring skaber uro og besværlighed og ny administration. Derfor gælder det først og fremmest om at lade være med at foretage sig noget som helst og holde sig helt i ro. Det er hr. Glistrups helt dybtføjte, konservative grundholdning.

Jeg fristes her til at citere J.P. Jacobsen, som engang har sagt: »Evig og uden forandring er kun det tomme«, og det gælder også på skatteområdet. Vi er nødt til en gang imellem at lave

nogle forandringer, herunder forandringer for at gennemføre forenkling. Så kan det godt være, der er nogle, der synes, at det er lidt besværligt at få den vante arbejdsgang ændret, også selv om det på lang sigt medfører forenkling, men det synes jeg altså ikke skal afskære os politikere fra at gennemføre det, som vi har pligt til, nemlig enklere regelsæt. Derfor synes jeg ikke, at hr. Glistrups argument har en sådan bærekraft, at det skal afskære os fra at fortsætte processen med forenklinger på skatteområdet.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Ja, over for denne overhaling må jeg jo klynkende bryde sammen og sige: Landets skatteminister forstår mig ikke. Og det er jeg selvfølgelig dybt uheldig over.

Det, jeg bare har forsøgt at påpege, er, at selv det at lave en forandring er i sig selv et vist handicap at starte med, sådan at hvis forandringen ikke ganske klart er til det bedre, skal man lade være med at gå hen og lave om på det, der er. En gammel madras, der er blevet tilpasset kroppens forskellige former eller uformer, den er nu engang bedre end en ny madras, som måske nok ser fantastisk flot og smart ud. Derfor skal man altså tage nogle betænkeligheder med sig, før man går hen og køber den nye madras, men dermed være ikke sagt, at man aldrig skal købe en ny madras.

Så en enkelt ting, hvor skatteministeren vistnok tog fejl, det var, da han sagde, at vurderingen pr. 1. januar 1990 tager alt med, hvad der er sket frem til 31. december 1990. Det kan da selvfølgelig godt være, men hvad, hvis der pludselig kommer et enormt boom eller omvendt en enorm depression, hvor landets ejendomme nytårsaften stiger eller falder med 50 pct.? Men inden for virkelighedens verden er forholdet så ikke det, at man faktisk kan sige, at den vurdering, vi har pr. f.eks. 1. januar 1989, er baseret på forholdene, som de var omkring den 1. oktober 1988, og f.eks. det rentefald, der vitterlig fandt sted i oktober kvartal 1988, aldrig kom med i vurderingerne fra 1989, sådan så der er dette efterslæb på de tre måneder?

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Forskellen på hr. Glistrups holdning og min er så blot den, at jeg faktisk mener, at der i disse forslag ligger klare forandringer til det bedre.

[Skatteministeren]

Men inspireret af hr. Glistrups udsagn kunne jeg måske fristes til at sige, at hr. Glistrup jo så nok også finder et par madrasser til de skrutyrggede piger, som han havde fundet i et af de lovforslag, jeg har fremsat.

Så skal jeg i øvrigt glæde mig over, at der har været en så bred, positiv tilslutning til forslagene under førstebehandlingen. Jeg ser frem til et meget konstruktivt udvalgsarbejde, hvor vi selvfølgelig vil være overordentlig behjælpelige med at få belyst de mange tekniske detailspørgsmål, der helt naturligt vil rejse sig i forbindelse med disse fire lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 16:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 4/10 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erling Christensen (S):

Dette lovforslag er fremkommet på grundlag af behandling i Indfødsretsudvalget. Alle punkter i lovforslaget er indstillet på grundlag af indholdet i lov om dansk indfødsret og det underliggende cirkulære fra Indenrigsministeriet.

De enkelte punkter har været behandlet i mødet i Indfødsretsudvalget, og alle opfylder de betingelser for optagelse på lovforslaget, som udvalget er enig om skal opfyldes for meddelelse af dansk statsborgerskab.

Knud Lind (FP):

Indledningsvis vil jeg sige til den foregående taler, at mig bekendt har vi ikke holdt et møde i udvalget endnu om disse sidste, der ønsker dansk indfødsret – så skal det da være et møde, der er gået min næse forbi. Derfor kan de af gode grunde ikke være behandlet i et møde. Det er det første, jeg vil sige.

»I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme, dér har jeg rod, derfra min verden går; du danske sprog, du er min moders stemme.

Dig elsker jeg! – Danmark, mit fædreland!«

Ja, med H. C. Andersens smukke ord kan man også finde grundholdningen i Fremskridtspartiets indstilling til det bunkebryllup, der hedder lov om indfødsrets meddelelse, hvor et flertal af Folketinget ønsker at give 700 af de fremmede dansk indfødsret.

Skulle man bruge H. C. Andersens kriterium for at være dansk, så er der kun 60 ud af de 700 ansøgere, om hvem man kan sige: »I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme, dér har jeg rod, derfra min verden går«. For ud af de 700 fremmede er der reelt kun 60, der kan sige, at de er født i Danmark.

Man taler om: »Du danske sprog, du er min moders stemme«, og det er også et krav, som skal være opfyldt for at være dansk. Dette sprogkrav ser man efter Fremskridtspartiets opfattelse igennem fingre med i Indfødsretsudvalget, selv om der i cirkulæret om meddelelse af dansk indfødsret § 7 er et direkte sprogkrav for at opnå indfødsret. I § 7 siger man, at ansøgere, der ikke har et så godt kendskab til det danske sprog, at de kan klare sig i det danske samfund, ikke kan forvente naturalisation, medmindre der i det enkelte tilfælde foreligger særlige omstændigheder, der kan begrunde en fravigelse fra reglen.

Sprogkravet har en uendelig stor betydning for, om ansøgerne bliver danske, og om ansøgeren af sine omgivelser betragtes som værende dansk og dermed bliver optaget i det danske samfund helt på lige fod med alle andre danskere.

I færdselslovens kørekortbekendtgørelse, § 47, stk. 2, vedrørende køreprøvekrav til erhvervsmæssig personbefordring kræver man, at en hyrevognschauffør skal have kendskab til reglerne for hyrevognskørsel, ligesom man skal kunne finde vej til en opgivet adresse ved brug